

Κεφάλαιο 1

3. Η έκρηξη και η εξέλιξη της γαλλικής επανάστασης

- Το κείμενο με τίτλο ‘Η ιστορία των Γερωνδίνων’ γράφτηκε το 1846 από τον Αλφόνσο Μαρι Λουί Ντε Πρα του Λαμαρτίνου (1790-1869) και αναφέρεται στη γαλλική επανάσταση. Επιλέγησαν χωρία¹ που είναι χρήσιμα για να αντιληφθούν οι μαθητές πώς ήδη σε μια εποχή κοντά στην επανάσταση έκριναν οι ίδιοι οι Γάλλοι την επανάσταση, την σημασία της και πώς αντιλαμβάνονταν την κληρονομιά για την ανθρωπότητα που μας περιγράφει με πολύ εκφραστικό τρόπο.
- **Στόχος:** Να γνωρίσουν οι μαθητές τη γαλλική επανάσταση και να εκτιμήσουν τη σημασία της για την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια ιστορία.

Η κληρονομιά της επανάστασης

Η επανάσταση διήρκεσε πέντε χρόνια. Αυτά τα πέντε χρόνια είναι πέντε αιώνες για τη Γαλλία. Ποτέ σ’ αυτήν τη χώρα σε καμιά εποχή από την ενσάρκωση της χριστιανικής ιδέας, μια χώρα δεν παρήγαγε σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα παρόμοια έκρηξη ιδεών, ανθρώπων, φύσεων, χαρακτήρων, γενών, ταλέντων, καταστροφών, εγκλημάτων και αρετών, όσο κατά τη διάρκεια της αποφασιστικής διαμόρφωσης της μελλοντικής κοινωνίας και πολιτικής, που αποκαλείται με το όνομα της Γαλλικής Επανάστασης...

Ούτε ο αιώνας του Καίσαρα Οκτάβιου στη Ρώμη. Ούτε ο αιώνας του Καρλομάγνου στη Γαλατία και τη Γερμανία. Ούτε ο αιώνας του Λέοντα Χ στην Ιταλία. Ούτε ο αιώνας του Λουδοβίκου XIV στη Γαλλία. Ούτε ο αιώνας του Κρόμβελ στην Αγγλία. Μπορεί να πούμε ότι η γη κυοφορώντας την προοδευτική τάξη των κοινωνιών, κάνει μια γόνιμη προσπάθεια που μπορεί να συγκριθεί με το ενεργητικό έργο της Αναγέννησης και που η θεία πρόνοια θέλει να ολοκληρώσει.

Ο Βολταίρος, εμπνευστής, Ζαν Ζακ Ρουσό, ο ιδεολόγος, Κοντορέ, ο υπολογιστής, Μιραμπώ ο κεραυνός, Δαντόν ο τολμηρός, Μαντάμ Ρολάν η ενθουσιώδης, Ροβεσπιέρος ο ουτοπιστής, Σαν Ζους ο φανατικός της επανάστασης. Και πίσω από αυτούς οι δευτερεύοντες άνθρωποι κάθε ομάδας που σχηματίζουν τη δέσμη που η επανάσταση διέσπασε μετά που την συνένωσε και της οποίας συνέθλιψε ένα προς ένα όλα τα στελέχη, όπως τα σπασμένα εργαλεία.

¹ Επιλογή και μετάφραση αποσπασμάτων Χαραλαμπία Κέντη, Σύμβουλος Ιστορίας, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Το φως λάμπει σε όλα τα σημεία του ορίζοντα κάθε φορά. Το σκοτάδι αναδιπλώθηκε. Οι προκαταλήψεις οπισθοχώρησαν. Οι συνειδήσεις χειραφετήθηκαν. Οι τυραννίες κλονίζονται. Οι λαοί ξεσηκώνονται. Οι θρόνοι καταρρέουν. Η Ευρώπη φοβισμένη δοκιμασμένη από τα χτυπήματα, και χτυπημένη η ίδια, βλέπει από απόσταση αυτό το μεγάλο θέαμα. Αυτή η μάχη μέχρι θανάτου για τον άνθρωπο είναι χίλιες φορές πιο ένδοξη από τις νίκες του στρατού που την ακολούθησαν. Κατέκτησε για τον κόσμο αναπαλλοτρίωτες αλήθειες...Διεύρυνε το πεδίο του ανθρώπου, διεύρυνε τα όρια μιας επικράτειας...

Μετά από πέντε χρόνια η Επανάσταση δεν είναι παρά ένα μεγάλο κοιμητήριο. Στον τάφο καθενός τα θύματα, είναι γραμμένη μια λέξη που τον χαρακτηρίζει. Πάνω σε έναν φιλοσοφία. Πάνω σε άλλον η ρητορεία. Σε εκείνον εκεί η ιδιοφυία. Σ' αυτόν εδώ το θάρρος. Εκεί έγκλημα, εδώ αρετή. Αλλά σε όλους είναι γραμμένο: Πεθαίνω για το μέλλον και τον εργάτη της ανθρωπότητας.

Η ιστορία της Επανάστασης είναι ένδοξη και θλιβερή, όπως η επομένη μιας νίκης, και όπως η παραμονή μιας άλλης μάχης. Αλλά αν αυτή η ιστορία είναι γεμάτη από πένθος, είναι γεμάτη επίσης παντού από πίστη. Μοιάζει με ένα αρχαίο δράμα όπου, ενώ ο αφηγητής απαγγέλλει, ο χορός του λαού τραγουδά τη δόξα, τη γεμάτη από θύματα και στρατεύματα, ως ένα ύμνο παρηγορίας και ελπίδας στον Θεό!

Πηγές

<http://www.fordham.edu/halsall/french/lamarti.htm>

Histoire des Girondins, d'Alphonse de Lamartine, Hachette, Furne et Jouvet, Paris, 1870 - 1871, tome 4, pages 354 à 356.